

Són set dones. **Margaret Thatcher**, **Eugenia Charles**, **Vigdis Finnbogadottir**, **Agatha Barbara**, **Corazon Aquino**, **Maria Liberia Peters** i **Gro Harlem Brundtland**. Elles, amb les reines **Isabel d'Anglaterra**, **Beatriu dels Països Baixos**, i **Margarida de Dinamarca**, són les úniques dones que ocupen els màxims càrrecs de responsabilitat política en els seus estats respectius. Set dones per a cent setanta-set estats.

Apunteu els noms dels que són originals: Regne Unit, Dominica, Islàndia, Malta, Filipines, Antilles Holandeses i Noruega. D'elles, tres són presidentes de les repúbliques respectives i quatre, primeres ministres. Quatre europees, una asiàtica i dues més del Carib. Quaranta-quatre anys la més jove; seixanta-tres, la més major. Actives polítiques des de fa anys en uns casos, sorpreses en uns altres. Lligades a la corona britànica tres d'elles. Són les dones que manen al món.

Tot i que l'any anterior **Margaret Thatcher** havia arribat a ser primera ministra del Regne Unit, no va ser fins el 1980 —el trenta del mes que fa sis, exactament— que una dona arribava a ser cap d'estat. Cap d'un estat republicà, és clar.

La primera presidenta republicana fou **Vigdis Finnbogadottir**, una intel·lectual de cinquanta-sis anys, famosa pel seu bon humor, divorciada i pacifista. **Finnbogadottir** arribà a la presidència després d'haver-se fet famosa com a presentadora en la televisió il·lenca d'un programa sobre literatura francesa i d'haver exercit com a directora del Teatre Municipal de Reykjavik. Al seu palau-residència de Bessastadir, encara continua estranyant-se de vegades de la seua nova ocupació: «No m'acostume a haver de signar allò de presidenta Finnbogadottir» digué fa setmanes en una entrevista per a un periòdic francès **Vigdis**, una política amant d'introduir llargues cites poètiques als seus discursos —ho féu fa poc durant la seua visita oficial a Madrid—, conscient, segurament, que és el cap del país que

SET PRESIDENTES PER A CENT SETANTA-SET ESTATS

Dones que manen

Tingueren el precedent en dones com **Indira Ghandi** o **Maria Estela Martínez de Perón**. La darrera ha estat, a **Noruega** i ara mateix, **Gro Harlem Brundtland**, recent cap de govern. Caps de governs i caps d'estats. Són les dones que manen al món.

Vicent Partal

A la Dama de Ferro, ningú no li diu «Senyora».

ostenta el rècord mundial de lectures.

A l'altra punta del termòmetre i el món, a les Antilles Holandeses, la presidenta no té el més mínim problema per col·locar-se un discret banyador i llançar-se a ballar durant les carnestoltes de Curaçao, allà per l'agost. Afirmar: «Jo primer sóc Maria i, després, la presidenta». **Maria Liberia Peters**, de quaranta-quatre anys, és, a més, la més jove de totes les presidentes i una de les més de tots els caps d'estat i govern. Mestra d'una escola, bressol i líder circumstancial del Partit Nacional Popular, té dos fills i arribà al poder el 18 de setembre del 1984. A Curaçao (si voleu anar-hi, ix cap allí un avió cada dimarts i cada divendres d'Amsterdam) **Maria Liberia Peters** té fama de ser una dona enèrgica que dirigeix amb eficàcia el gabinet d'aquest territori holandès d'ultramar. I que no ho fa tan malament a l'hora de ballar.

Una ocupació a la qual no sembla que tinga una excessiva afició la seua veïna d'illa **Eugenia Charles**, primera ministra de la Dominica —que cal no confondre amb la República Dominicana.

Dominica és una antiga colònia britànica, independent des de novembre del 1978, d'uns 77.000 habitants, situada també en les Antilles menors. Esdevinguda presidenta l'any 1980, «Mama Eugenia» és una antiga advocadesa, líder del Partit Con-

servador i mena una política liberal en economia i clarament pro-occidental en les relacions internacionals. Tan pro-occidental, que fou **Eugenia Charles** precisament, en la seua condició de presidenta de l'OECS (Organització dels Estats de l'Est del Carib), la que anuncià a Washington, junt amb el president Ronald Reagan, la invasió nord-americana de l'illa de Grenada. **Eugenia Charles**, que té seixanta anys d'edat, és una anticastrista fervent.

Pròxima en edat a ella, que no en ideologia, és la presidenta de la petita República de Malta, un país-illa d'italians que parlen una mena d'àrab i

Margarida de Dinamarca i Vigdis Finnbogadóttir, dues dones que manen.

conduïxen per l'esquerra els vells cotxes colonials anglesos. **Agatha Barbara**, que és aquest el seu nom, és una política veterana, de 63 anys d'edat que arribà a la presidència el 16 de febrer del 1982, després d'haver estat ministra d'Educació i Cultura l'any 1971 i ministra de Treball, Ocupació i Afers Socials, l'any 1974. La senyora Agatha és, a més, membre molt destacat del Partit Laborista i en diverses ocasions ha defensat des del seu càrrec la política de neutralitat que manaven els seus primers ministres i, molt especialment, Dom Mintoff. Una política ben difícil de mantenir ara, quan americans i libis (amb aquests darrers Malta té un acord de cooperació) es barallen a les portes mateixes de La Valette.

Però, sens dubte, la dona-presidenta per excel·lència, tot i que és la més recent, és **Cory Aquino**, la més alta mandatària de la república de les Filipines. Una dona que hi arribà de re-top i que fa cinc anys no podia ni somiar que participaria activament de la política. Cory, ha estat, de fet, i durant trenta anys, l'ombra del seu marit Benigno «Ninoy» Aquino. I la mare dels seus cinc fills. Filla d'un gran

T'oblides que ets una dona

Concepció Ferrer*

Jo tinc la impressió que quan s'està al front d'un partit polític oblides, en primera instància, el fet de ser una dona, o almenys oblides que això és un fet diferencial. Clar que també és cert que, allà al fons, tens la sensació que, com a mínim, has de fer oblidar, de tant en tant, la teva condició de tal. Per exemple, quan jo era vice-presidenta del Parlament de Catalunya, em vaig trobar en la situació que més d'una vegada em preguntaven què sentia com a dona sent vice-presidenta del Parlament. I la meua resposta era sempre la mateixa: dir que sentia el mateix que sentia el vice-president segon, que era home, i al qual ningú no preguntava sobre els seus sentiments d'home i vice-president.

És clar que aquesta classe de situacions són lògiques en una societat com l'espanyola, inclús a Catalunya, que sembla que sempre hagi anat per davant en aquests temes i a mi, en aquest sentit, em fa gràcia

destacar un fet com és que crec que per a una dona és fàcil, relativament fàcil, accedir a la vice-presidència, però ja li és molt més difícil competir en termes d'igualtat. Això de les vice-presidències sembla que ja vagi bé per donar un aire de progressisme als partits o les institucions, per rentar una mica la cara dels polítics.

Entre els condicionants clars, destacaria el condicionament familiar, dels fills, sobretot. Perquè no hi ha dubte que en determinades edats el pes de la dona en la seva educació és més gran, tot i l'evident correspondència d'aquestes tasques. En canvi, també crec que una dona pot arribar a ser més dura que un home en política, perquè té més llibertat de moviments i pot ser més idealista. Jo, la meua activitat política, la realitzo estrictament perquè crec en un partit, en unes idees. I el dia que hagi de tornar a casa meua, si arriba, tornaré, i en pau.

En general, però, encara és cert que la dona ha de treballar dur per demostrar la seva capacitat i suposo que arribarà el dia de la normalitat quan hi hagi, en política, parlo, tant de dones incompetents com homes incompetents hi ha ara. □

* Presidenta d'Unió Democràtica de Catalunya.

Pregàries contra un acord

El recent acord anglo-irlandès contra la violència a l'Ulster ha alçat les protestes no només dels independentistes del Sinn Fein, sinó inclús dels protestants antiirlandesos.

Conxa Rodríguez (Londres)

terrinent, diplomada en francès i matemàtiques, no havia estat temptada mai per la política, però l'assassinat del seu marit, a mans dels militars filipins, en l'aeroport de Manila el 21 d'agost del 1983, va canviar el seu futur. El 3 de desembre de l'any passat els assassins del seu marit foren absolts i ella decidí encapçalar l'onada anti-Marcos que s'escampava per tot l'arxipèlag. Dos mesos llargs després —el 26 de febrer—, ocupava el Palau de Malacanag, mentre Marcos i Imel-

Cory Aquino, mandatària de retop.

da —una dona vice-presidenta— fugien al seu exili EUA. Cristiana fervent, amb cinquanta-tres anys d'edat, Cory ha trobat el suport més important en el cardenal de Manila i en l'esperança del seu poble.

I queda, *last but not least*, la Dama de Ferro per excel·lència. La senyora Margaret Thatcher. La primera dona governant, quan fou triada l'any 1979. Maggie sempre és saludada pels seus col·laboradors amb el títol de «primer ministre» i no se sap de ningú que li diga «senyora». La premsa, per la seua part, inventà allò d'*Iron Lady* —més o menys «La Dama de Ferro». Es diu que va ser triada candidata pels conservadors a Downing Street precisament perquè era dona, ja que la seua experiència política es reduïa a haver estat secretària d'Estat per a l'Educació —càrrrec polèmic, ja que fou ella la que retirà la ració diària de llet als nens britànics. Té fama d'autoritària i intolerant, una memòria increïble i una capacitat magistral d'ús dels dossiers. I una sola afició: «Treballar, treballar, treballar».

La seua imatge de dura, però, quedà trencada quan se la va veure plorar amargament convençuda que el seu fill Mark havia desaparegut al desert del Sàhara. Fou un detall d'humanitat, digueren els cronistes. □

Des que el proppassat novembre els governs de Londres i Dublín signaren l'acord sobre l'administració de l'Ulster les protestes s'han succeït de totes les formes possibles. La darrera ha estat una jornada d'oracions en contra de l'acord, qualificat per altres sectors com a «històric».

Els «loyalists» (lleialistes) d'Irlanda del Nord, moviment que agrupa diferents partits polítics, com ara el Democratic Unionist Party o l'Official Unionist, sota la consigna de rebutjar l'acord anglo-irlandès, estan mobilitzats des que es signà el pacte entre Margaret Thatcher, pel govern del Regne Unit, i Garret FitzGerald, per la República d'Irlanda. La darrera protesta es produí el passat dia 3 de maig i consistí en un dia de pregàries arreu els sis comtats nord-irlandesos. Fou seguida per una gran part de la comunitat protestant, que pregà per la fi del polític acord.

L'acord anglo-irlandès dona un paper consultiu a Dublín sobre l'administració de l'Ulster i estableix un nou òrgan de govern per a Irlanda del Nord, amb representació dels dos governs (Londres i Dublín) i un secretariat permanent a Belfast. Aquest secretariat ja ha estat atacat violentament en dues ocasions. La signatura d'aquest acord suposà un pas «històric», ja que, per primera vegada Gran Bretanya acceptà que Dublín tingués part en les qüestions nord-irlandeses. Per a Irlanda del Sud, l'acord implicà el reconeixement de la sobirania britànica sobre l'Ulster. Una de les raons que dugueren ambdós estats a signar l'acord és la contínua violència a què és sotmès l'Ulster, en bona part per l'IRA, i la seva branca política, el Sinn Fein, que no accepten ni els de Dublín ni els britànics. Les darreres victòries electorals del Sinn Fein han accelerat la signatura de l'acord.

Les actituds dels nombrosos partits envers aquest acord han embolicat encara més la situació nord-irlandesa. Sis comtats habitats per un milió i mig

de persones, de les quals un 60 % són protestants i un 40 % catòlics. Els partits protestants, ara «loyalists» (anomenats també «unionistes», per diferenciar-se del qualificatiu «republicans» que fan servir alguns catòlics adherits a la República d'Irlanda), estan en contra de l'acord per la intrusió de Dublín en l'administració del seu territori.

Entre aquests hi ha els partidaris d'integrar-se de ple en el Regne Unit i els partidaris de la independència d'Irlanda del Nord a llarg termini. Entre els primers hi ha l'Official Unionist Party, que vol aconseguir una forta representació irlandesa al Parlament de Westminster, com la d'Escòcia o Gal·les. Entre els darrers, hi ha el Democratic Unionist, encapçalat per Ian Paisley, partidari que el parlament nord-irlandès sigui a l'Ulster. Tots dos es van presentar junts a les darreres eleccions al Parlament de Westminster i tots dos han anat junts en la protesta «loyalist» contra l'acord. Però la germanor religiosa comença a esquarterar-se.

Entre els catòlics n'hi ha també de diferents colors i parers. Uns per la integració a Irlanda del Sud i la reunificació d'Irlanda, d'altres, pel reconeixement de la identitat catòlica i la no-discriminació amb els protestants. El Social Democratic and Labour Party, catòlic i defensor de l'acord anglo-irlandès, rebutjà una oferta del Sinn Fein per tal de combatre junts els protestants en les darreres eleccions.

Els grans partits polítics britànics, Conservador i Laborista, i els partits sud-irlandesos quasi no tenen incidència en la política de l'Ulster. I el Sinn Fein té semblances religioses amb els protestants, però diferents objectius polítics.

L'acord anglo-irlandès remou des de fa sis mesos totes les forces polítiques d'Irlanda del Nord. En aquest període s'ha produït la primera mort d'un protestant al carrer per trets de la policia britànica. Les cases dels policies locals han estat contínuament assaltades, i les seus dels partits catòlics també. □